

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

Lovro Arbanasić

Sveučilište u Zagrebu
Grafički fakultet

Smjer: Dizajn grafičkih proizvoda

ZAVRŠNI RAD

POVEZANOST FOTOGRAFIJE I SLIKARSTVA

Mentor:

Doc.dr.sc. Miroslav Mikota

Student:

Lovro Arbanasić

Zagreb, 2018.

SAŽETAK

Slikarstvo i fotografija dvije su izrazito srodne vrste umjetnosti. Fotografija je u čovjekovoj želji za naprednijim i bržim nastala kako bi brže zabilježila prizor koji je umjetnik htio prenjeti na materijalnu podlogu. Upravo zbog čovjekove potreba za zabilježavanjem određenog prizora oba oblika umjetnosti uopće postoje i ishodno tome sa sigurnošću možemo pretpostaviti kako fotografije nikada nebi bilo da nije bilo slikarstva. Fotografi su od slikara naučili mnoge smjernice, činjenice i načela o tome kako stvoriti uspješno umjetničko djelo sa skladnom kompozicijom i na temelju tih načela počinju se koristiti tehnike, kao što su zlatna sredina, pravilo trećine, close up i makrofotografija, high-key, low key i silueta, kao i brojne smjernice pri fotografiranju krajolika i portreta. Svim tim tehnikama bavi se ovaj završni rad kroz teoretski dio i praktični dio koji se sastoji od autorskih fotografija na temu navedenih tehnika. Cilj rada je dokazati pomoć koju znanje slikarstva i fotografske tehnike pružaju umjetniku pri izradi djela.

Ključne riječi: fotografija, slikarstvo, umjetnost, tehnika, povezanost

SADRŽAJ

1.Uvod	1
2.Teorijski dio	2
2.1.Povezanost sa slikarstvom	2
2.2.Zlatna sredina	4
2.3.Pravilo trećine	5
2.4.Portret	6
2.4.1.High-key	8
2.4.2.Low-key	9
2.5.Close up i makrofotografija	9
2.6.Silueta	13
2.7.Krajolik	15
3.Autorske fotografije	18
3.1.Zlatna sredina	18
3.2.Pravilo trećine	19
3.3.Portret	20
3.4.High-key	21
3.5.Low-key	22
3.6.Fotografija krupnog plana	23
3.7.Silueta	24
3.8.Krajolik	25
4.Zaključak	25
5.Literatura	26

1. UVOD

Fotografija i slikarstvo dvije su izrazito povezane grane umjetnosti, fotografi su od slikara naučili mnogo toga i na temelju toga usavršili tehnike koje povezuju fotografiju sa slikarstvom.

Tehnike koje fotografija dijeli sa slikarstvom su:

Pravilo zlatne sredine je pravilo kadriranja koje se unatoč svom nazivu zasniva na geometrijskom rasporedu elemenata koji se ne bazira u središtu kadra.

Pravilo trećine je pravilo kadriranja po kojemu pomoću dvije horizontalne i dvije vertikalne linije dijelimo kadar na vodoravne i okomite trećine. Tehniku su davno otkrili slikari, a primjenjuje se za naglašavanje određenih objekata na slici i/ili uravnoteživanje kompozicije.

high-key (tehnika visokih tonova) podrazumijeva prevladavanje svijetlih tonova pri kojoj se detalji često izdvajaju jakim kontrastom.

low-key (tehnika niskih tonova) podrazumijeva prevladavanje tamnih tonova

close-up (tehnika krupnog plana) postiže vrlo dramatične rezultate naglašavajući najzanimljivije dijelove tijela (uglavnom lica) koji nose određenu poruku (ili samo dobro izgledaju)

Silueta nastaje kada je svjetlost usmjerena od pozadine objekta prema objektivu aparata. Time se gube svi detalji modela i sva pažnja se usmjerava na oblik vanjskog obrisa.

Kod fotografiranja krajolika najčešće se obraća pažnja na zlatnu svjetlost, odnosno vatreni sunčev sjaj u ranim jutarnjim i kasnim večernjim minutama. Tada su sjene objekata duge i tamne, a osvijetljeni su dijelovi okupani toplim tonovima i ti čimbenici stvaraju oku vrlo ugodan ambijent.

Makro fotografija je metoda fotografiranja uz pomoć posebnih objektiva s malom žarišnom duljinom i/ili dodatnih leća za povećavanje objekta fotografiranja. Takav način snimanja rezultira višestrukim uvećavanjem snimljenog objekta uz pregršt detalja od kojih se neki ne vide golim okom.

2. TEORIJSKI DIO

2.1. Povezanost sa slikarstvom

Kako su fotografi učili od slikara tako su i slikari učili od fotografa primjenjujući tehnike u svome radu. Naprimjer slikarski portreti daju važne informacije o držanju ruku, položaju tijela, pogledu očiju, pozadini i brojnim drugim stvarima. A.E. Crowher je rekao *oči slikara reagiraju na sve što postoji u prirodi ali on nemože upotrijebiti sve detalje jer njegov um opaža samo materijal koji želi prenjeti na platno dok kamera također zabilježava sve što je pred njom ali um fotografa koji je iza ne također zapaža samo ono što želi snimiti*. I slikar i fotograf koriste se svjetlom kako bi dočarali punu sliku svog stvaralačkog talenta.

Umjetnost je kroz tisućljeća razvoja stvorila principe na kojima nastaje prava kompozicija. Višestoljetno proučavanje slikarskih djela pokazalo je kako su slikari svoja djela savršeno ispunjavali željenim oblicima i strukturama koristeći se vertikalama, horizontalama, oblicima trokuta, kvadrata, kruga i brojnim drugima. Ovakva povezanost sa slikarstvom je važna jer nije lako pratiti dominantnu liniju najvažnijeg objekta na fotografiji.

Daljnja proučavanja slikarskih djela naučila su nas kakav format slike izabrati, kako postići savršeni odnos, oblika linija i površina, kako da oči promatrača klize po slici, što će promatrač prvo uočiti, koje je središte interesa. Dobar početak pri stvaranju kompozicije je na bijelom papiru nacrtati glavne linije i oblike djela te uočiti mjesta glavne linije te mjesta svijetlih i tamnih površina.

Kod slikavanja portreta može se naučiti kakav stav odjeću pozu i osvjetljenje odabrati. Kako držati glavu, ramena ili ruke, kakvu pozdinu odabrati, kako detaljima poboljšati ukupni dojam djela. Sve to utječe na karakter portreta.

Dobra fotografija mora govoriti za sebe bez tekstualnog opisa koji je pojašnjava, ne mora se uvijek na slici tražiti motiv jer pronalaženje motiva ne znači uvijek i razumjevanje umjetničkog djela. Gledatelj se mora poruditi da shvati maštu umjetnika i njegovu namjeru i misao. Sam objekt rijetko kada je dovoljan da stvori dobru sliku i ponekada je neočekivan detalj sve što je potrebno za stvaranje savršene fotografije.

Slika 1: Dean Adams – Caitlin (portret)

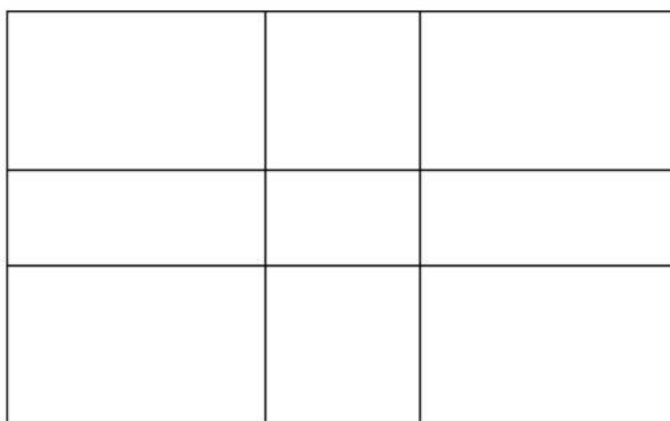
2.2 Zlatna sredina

Zlatna sredina jedna je od podtehnika zlatnoga reza. Zlatni rez je podjela duljinske vrijednosti na dva nejednaka dijela gdje je omjer veličina manjega i većega dijela identičan omjeru većega dijela i cjeline. Poznat i pod nazivom božanski omjer, zlatni rez, može se uočiti u građi biljaka, u piramidama, gotičkim katedralama, ljudskom tijelu, slikarstvu, grafičkom dizajnu pa tako i u fotografiji. Poznat je kao Φ (fi) ili 1.6180339... Zlatni rez, kao jedno od temeljnih pravila optičke ravnoteže, koristi se za definiranje odnosa među veličinama, tj. zlatni rez definira odnose koji se smatraju idealnim ili oku najugodnijima. U fotografiji se zlatni rez koristi na tri osnovna načina: zlatna sredina, zlatna spirala i zlatni trokut.

Kod zlatne sredine, pravila kompozicije nije moguće zaobilaziti. Kod slikanja slike ili fotografiranja objekta, uvijek se želi privući pažnja promatrača. Promatračeve oči uvijek traže neki element koji privlači pozornost, stoga se u svaku kompoziciju mora postaviti glavni element. Pokraj tog glavnog elementa potrebno je i nešto okoliša. Sve skupa može biti u nekoj simetriji ili na neki drugi način uređeno. To sve vodi ka tome da svaki glavni element mora imati svoj prostor koji nije u centru kompozicije, gdje prebrzo gubi promatračev interes. Tako se postiže prava ravnoteža elemenata slike u tehnici zlatna sredina.

U fotografiji zlatne sredine se stranice pravokutnika (kadra) postavljaju horizontalno i vertikalno podijele u omjeru zlatnog reza sa svih strana (sl. 1). Svako sjecište predstavlja neku točku, koja se imenuje kao glavna točka, kamo se može postaviti glavni element fotografije.

Slika 2: pravilo zlatne sredine

2.3.Pravilo trećine

Pravilo trećine je jedna od kompozicijskih tehnika u fotografiji i u slikarstvu.

Prema pravilu, slika je podijeljena u devet jednakih dijelova, i to dvjema horizontalnim i dvjema vertikalnim crtama jednako razmaknutima. Time nastaju četiri sjecišta u koja se obično smješta glavni objekt na slici. Ovakva kompozicija slici daje više energije, interesa i veću napetost, od jednostavnog smještanja objekta u centar, što može djelovati monumentalno, nepokretno i neinteresantno.

Kod horizonta, u pravilu trećine on se smješta na gornju ili donju horizontalnu crtu. Horizont može biti smješten na gornju horizontalnu crtu čime je fotografija podijeljena na dva dijela, zemlja $\frac{2}{3}$ i nebo u $\frac{1}{3}$ ili obratno.

Dakle, prema pravilu trećine, za komponiranje se koriste trećine i sjecišta tih trećina.

Pravilo trećine se javilo oko 1845. godine, tada namijenjeno u slikarstvu.

Slika 3: amaterska fotografija – Wordpress (pravilo trećine)

2.4.Portret

Portret je slika ili fotografija osobe okrenute licem prema objektivu, naććešće kadrirane i fokusirane na gornji dio tjela uključujući glavu, a ponekad samo glavu. Portret je jedan od najzahtjevnijih ali i najprivlačnijih motiva na fotografiji. Zbog ove tehnike je nastao pojam fotogeničnost, naime zbog slabe osjetljivosti fotografskih materijala na crveni dio spektra, fotografiranim osobama su lica na fotografiji često izgledala blijedo, pa se tako fotogeničnim osobama smatralo one za koje to nije bio slučaj. Stručnjaci kažu da je danas upravo portret tehnika na kojoj se prepoznaju najbolji likovni umjetnici. Za neke umjetnike portret mora prikazivati karakter i osobnost ličnosti da bi se uopće mogao okarakterizirati kao portret. Zbog toga je važno da fotograf poznaje osobu koju snima i ima utemeljen svoj stav prema njoj. Za suradnju snimanje osobe vrlo je važno da je opušena. To se može postići razgovorom sa osobom o snimanju za vrijeme snimanja. Kadriranje odnosno rez portretne fotografije moće biti izveden na nekoliko načina, pa tako postoji rez između ramena i lakta, raz između lakta i šake (amarički rez), rez iznad koljena ili portret cijeloga lika. Portreti se mogu podijeliti i prema položaju modela prema fotografskom aparatu. Prema tome postoji enface način kada je model okrenut prema fotoaparatu, kada je model okrenut od fotoaparata to onda zovemo profil,

poluprofil kao kombinacija enface-a i profila i tročetvrtinski portret kada je tijelo okrenuto od fotoaparata a lice prema njemu. Načvću prepoznatljivost daje profil, a najveću opuštenost tročetvrtinski portret.

Kod snimanja portreta važno je u obzir uzeti njegovu okolinu. Glavno pravilo je da okolina ne smije odvlačiti pozornost od modela. Najbolje su neutralne pozadine koje nesmiju biti iste nijanse kao lice modela. Poznato je da svjetlija pozadina odgovara mlađim, a tamnija starijim modelima. Ambijentalna okolina također može sudjelovati u izradnji lijepe fotografije i tako pružiti informacije o tome čime je osoba sa slike bila okupirana u trenutku nastanka fotografije.

Važnu ulogu igra i položaj glave, dok glava zabačena natrag simbolizira odlučnost, samouvjerenost, superiornost i ponos, glava spuštена prema dolje simbolizira potištenost, smirenost i skromnost. Pri snimanju portreta važno je da oči budu izoštrene. Pažnja se pridaje i ustima koja mogu dodatno karakterizirati osobu ovisno o njihovom položaju pa tako ako osoba prilikom snimanja izgovara slovo A postiže se simbolika pričljivosti, slovom O čuđenje a slovom I lagani osmjech.

Ruke mogu biti pokazatelj karaktera. Ruke nesmiju izgledati zgrčeno ili neopušeno prilikom snimanja pa ih je dobro zaposliti naprimjer njihovim postavljanjem na usta što simbolizira tišinu ili na uho što simbolizira želju da se nešto čuje.

Tehnike High-key i Low-key spadaju u portretne tehnike

Slika 4: Adorama (tročetvrtinski portret po američkom rezu)

2.4.1.High-key

Tehnika fotografiranja svjetlih motiva, idealna za naglašavanje blagih i finih detalja u svijetlim tonovima. najčešći modeli za ovakve portrete su djeca te osobe svjetlije kose i puti na svijetlim pozadinama kao što su snijeg ili pjesak. Rasvjeta mora biti meka i raspršena, kod fotografije vani tome pomažu oblaci ili magla, a u studiju bijele površine. Kod fotografije u studiju glavno svjetlo je usmjereno prema bijelom stropu dok sporedna svjetla raspršuju nastale sjene. Na ovakvim fotografijama tamnije točke privlače pažnju i zato treba paziti na koji način to čine.

2.4.2.Low-key

Tonska suprotnost tehnici High-key koja karakterističnim tamnim tonovima daje težinu i dramatičnost. Suprotno High-key portretima za ovu su karakteristične tamne oči, kosa, odjeća i pozadina, fotografije vani nastaju za noći, sumraka ili oblačnih dana.

Fotografija u studiju nastaje uz meku rasvjetu koja se postavlja sa strane kako bi stvarala sjene, a izvor svijetla može se posaviti i iza objekta (silueta). Kao dodatna suprotnost High-key tehnici, ovdje najsvjetlije točke kao što su bjeloočnice privlače pozornost.

2.5.Close up i makrofotografija

Obje tehnike podrazumjevaju fotografiju krupnog plana. Pod riječi plan u fotografiji misli se na odnos objekta fotografije i okoline. U tehnici close up motiv ne najčešće ljudska glava dok se makrofoografija bavi snimanjem drugih objekata. Fotografijom close up detaljem se iz portreta osobe izvlači odnosno ističe dio lica, naprimjer, oko ili usta koja svojim položajem mogu nositi određenu poruku.

Ove predivne tehnike svode se na naglašavanje oblika i intimno ispunjavanje lica ili objekta fotografirajući ga izbliza i pažljivo izoštravajući područje u kojemu se nalazi. Krupni plan podrazumjeva sliku veću od prirodne veličine objekta ili u prirodnoj veličini te isticanje njegovih ranije nezamječenih detalja.

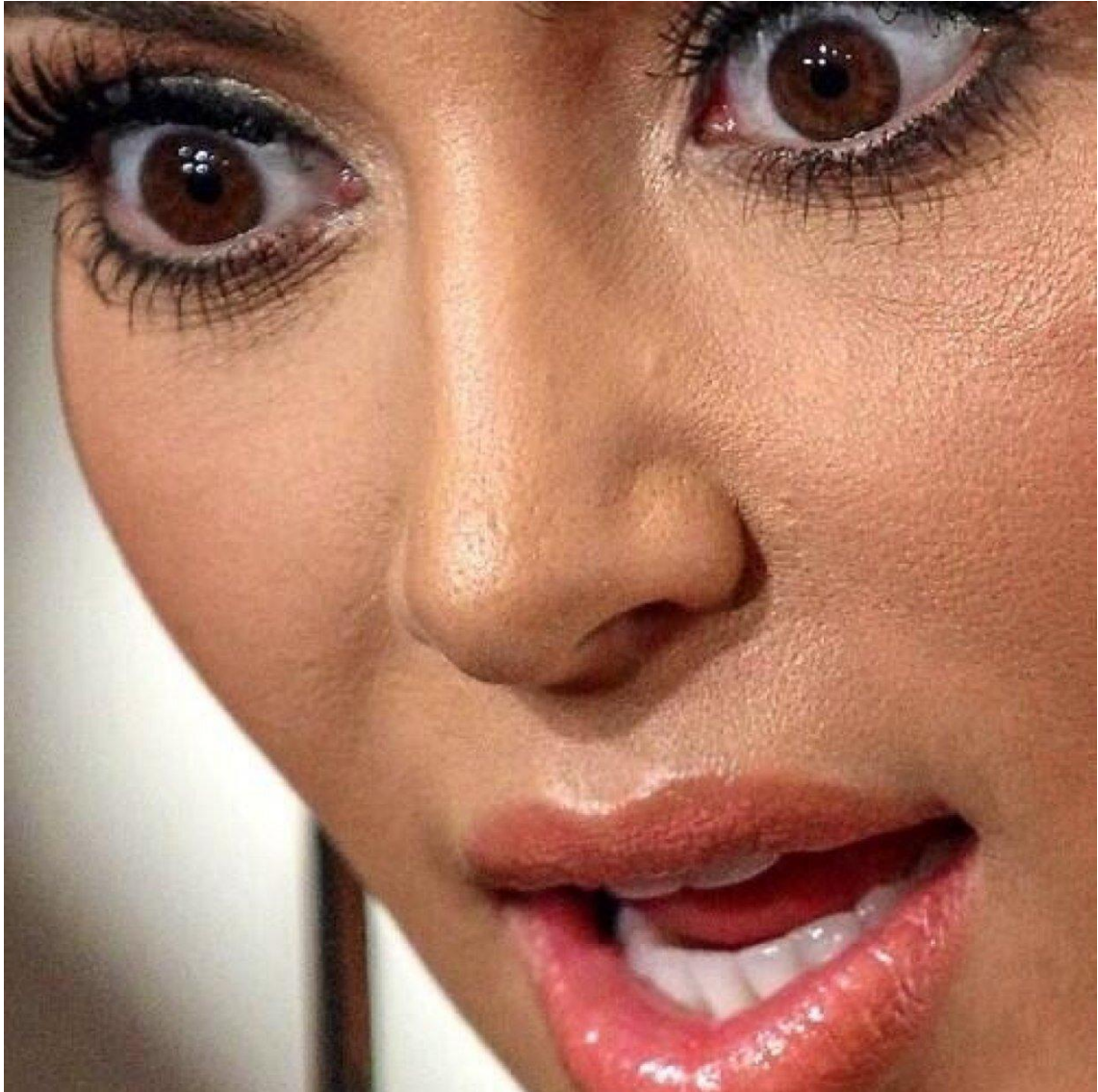
Ovakve fotografije uglavnom se snimaju sa produženom ekspozicijom. Tehnike također zahtjevaju veliko približavanje fotoaparata objektu i može doći do zaklanjanja svijetla. Portreti u ovoj tehnici mogu biti problematični jer se modelu teško opustiti uz veliko približavanje fotoaparata.

Motivi su u omjeru 1:1 - 10:1 prema njihovoj stvarnoj veličini. Omjer povećanja označava omjer između prirodne veličine objekta i one koja je postignuta na fotografiji. Kod omjera 1:5 fotografija prikazuje objekt kao 1/5 njegove prirodne veličine. Kod omjera 1:1 snimka prikazuje točno prirodnu veličinu objekta, a kod 2:1 fotografija

objekta je dvostruko veća od prirodne veličine objekta. Uvećanjem motiva prenosi se direktnija poruka promatraču.

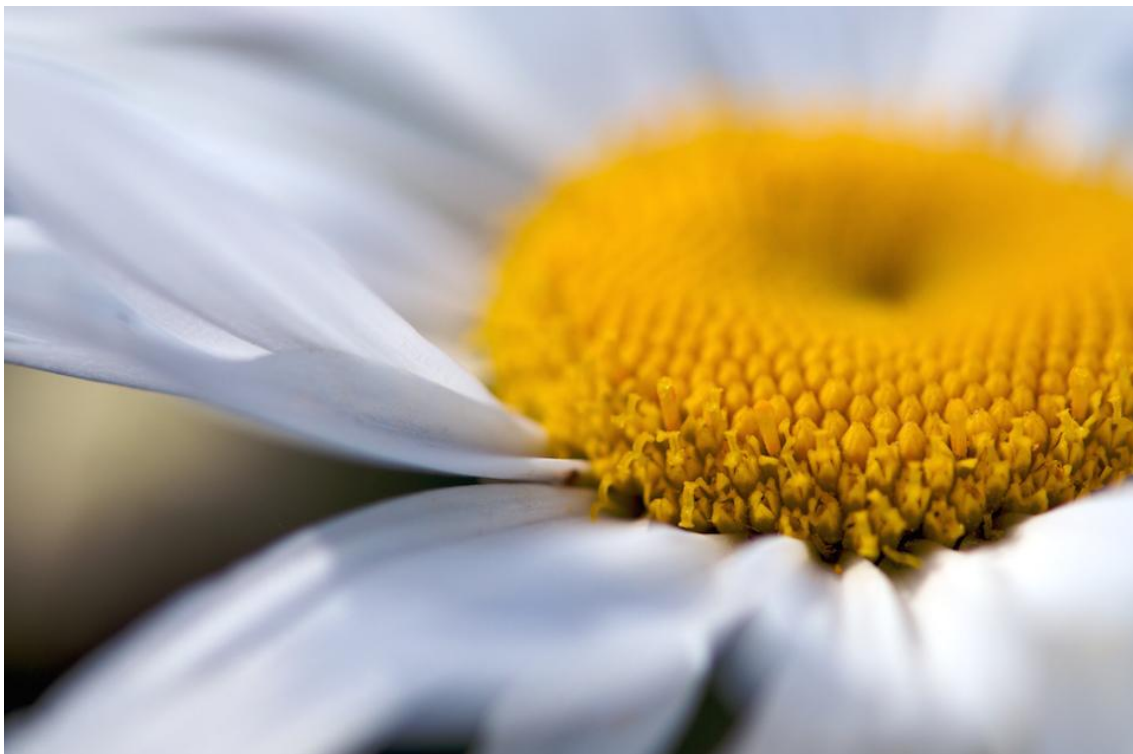
Zbog velikih faktora uvećanja potrebno je paziti da željeni motiv bude kvalitetno izoštren. Da bi se to postiglo potrebno je pridržavati se određenih pravila. Fotoaparat treba postaviti na stativ, ili ako to nije moguće, postaviti ga na neki predmet i u poziciju na kojoj će biti statičan, a treba izbjegavati snimati iz ruke. Također prilikom kadriranja treba pripaziti da razmak između objektiva i objekta bude dostatan za postizanje optimalne dubinske oštine, a uz to ni pozadina nesmije biti preblizu da nebi bila previše izoštrena i odvlačala pozornost s željenog motiva. U makrofotografiji dubinska oština je ključni faktor jer s približavanjem fotografiranom motivu dubinska oština se smanjuje, čak i s objektivima koji su namješteni na najmanji otvor.

Što se više povećava omjer povećanja to treba namjestiti manji otvor objektiva zadržavajući pritom fokus na određenom dijelu motiva. Da bi se postigla maksimalna oština pomoću makroobjektiva, potrebno je snimati s objektivom postavljenim u ravnini s objektom. Tako će se maksimalizirati fokus, čak i ako područje koje se nalazi u fokusu nije duboko. Što se više približava objektu, čak i minimalni pomaci fotoaparata mogu imati veliki utjecaj na točku fokusa pa je potrebno paziti na sve pomake, bilo motiva ili fotoaparata. Iz tih razloga stativ je neophodan kao i čvrsta podloga na kojoj se nalazi motiv.

Slika 5: Twitter (close up)

Slika 6: Icon photography school (makrofotografija)

2.6.Silueta

Jednostavno a predivno svođenje fotografije na crno i bijelo bez međutonova. Prikaz motiva čiji je jedini znak prepoznavanja oblik, ova tehnika se vrlo često definira i kao najtipičnija tehnika fotografske stilizacije.

Klasična se silueta prilikom snimanja postiže sa dvije mogućnosti korištenja studijske rasvjete. Raspršeno se svjetlo postavi iza polutransparentne pozadine dok je objekt ispred nje, prilikom snimanja se svjetlo mjeri na pozadinu čime objekt postaje podeksponiran što znači da je krajnji rezultat prozirni negativ. Drugi način je korištenje netransparentne bijele pozadine koju ravnomjerno osvjetljavaju dva reflektora. I u ovom slučaju svjetlo se mjeri na pozadinu i na kraju domijemo podeksponirani neprozirni negativ. Kod fotografije vani najbolji efekti siluetne fotografije nastaju u protusvjetlu također uz mjerenje svjetla na pozadini. Neki fotografi koriste aluminijsku foliju kao pozadinu za refleksiju svjetla.

Bez obzira na koji je način silueta snimljena važna je čistoća motiva, naprimjer, ako dođe do pojave sjene na pozadini ili objekt nije dovoljno podeksponiran, može doći do razvijanja na mjestima pozadine. Čistoću postizemo laganim preeksoniranjem pri povećanju te kasnijim oslabljivanjem gotove fotografije u Farmerovom oslabljivaču ili povećanjem (kopiranjem) na ultra tvrdi grafički film.

Silueta može nastati i prilikom zalaska sunca. Sunce prije nego zađe osvjetljava čitav motiv prikazujući njegove detalje, teksturu, oblik i dubinu ali kada zađe pod horizont svi ti elementi nestaju ostavljajući samo konture motiva koji nam se čini kao crno tijelo i nastaje silueta. Kod ovog zanimljivog načina fotografiranja nebo preuzima ulogu pozadine, a obzirom da fotografija nastaje vani, previše informacija može uništiti skladnost fotografije. Prirodno svjetlo može se koristiti i za snimanje unutra uz pomoć prozora.

Kod portreta odnosno profila osobe na fotografiji siluete obris usta i nosa glavni su elementi staranja izražajne slike. Silueta nemora biti portretna fotografija, naprimjer grane drveta bez lišća slikane nakon što sunce zađe mogu stvoriti predivan uzorak ili ornament.

Polusilueta uz korištenje slabog bočnog svijetla za otkrivanje pokojeg detalja također može stvoriti lijepe fotografije.

Noćna silueta nastaje vani pomoću umjetnog protusvjetla i bez pozadine

Silueta stražnje projekcije nastaje kada netransparentnu podlogu smjestimo između fotoaparata i objekta kojega osvjetljava jako svijetlo i baca sjenu objekta i njegove konture na pozadinu. Naprimjer, ljudsko lice koje baca sjenu na zavjesu.

Slika 7: Spillwords (silueta)

2.7.Krajoblik

Krajoblik, kao objekt snimanja oduvijek je bio privlačan zbog dramatičnih i smirenih prizora punih boja. Bezbroj je načina prikazivanja ovisnih o naprimjer godišnjem dobu gdje imamo pomlađujuće proljeće, raskošno ljeto, melankoičnu jesen i ogoljenu zimu pa i o dobu dana koja mijenjaju raspoloženja te raznolikosti svjetla, terena i prirodnih pojava. Da bi fotografija krajoblika bila uspješna, puno je pametnije fokusirati se na manje područje nego pokušavati uhvatiti veliko. Važno je krajoblik shvatiti slikarski i fokusirati se na glavna obilježja. Dobra fotografija krajoblika ima središte interesa na kojem se pogled gledatelja može smiriti bez puno traženja istog.

Postoje dvije perspektive snimanja, linearna perspektiva kod koje linije konvergiraju prema horizontu i zračna perspektiva kod koje su snimatelj i horizont skupa odvojeni od prizora, kod koje boje gube jačinu, a linije oštrinu. Perspektiva može obuhvaćati prvi plan, srednju udaljenost kod koje je potrebno uspostaviti određeni odnos prvog plana i pozadine i pozadinu. Srednja udaljenost najuobičajnija je za centar pozornosti. Pri tome je poželjno da prvi plan bude zanimljiv ali i vodi pogled prema sredini.

Sve u svemu potrebne su velike vještine za uspostavljanje reda u neredu prirode.

Kod doba dana najvažniji faktor koji se ovdje uzima u obzir je količina svjetla. Cilj je kombinirati prizor sa raspoloženjem i atmosferom, što je najlakše u jutarnjoj ili predvećernjoj rasvjeti. Na primjer, pustinjski prizor pješčanih dina snimljen rano ujutro dok osvjetljenje ističe teksturu pješčane površine i konture dina, djelovat će blago i prozračno. Krajoblik se ne snima u ateljeu i nemoguće je osvjetliti sjene, stoga se ravnoteže između osvjetljenih područja i područja sjene postiže preciznom eksponacijom. Opće je pravilo da dvije trećine vrijednosti ekspozicije odgovaraju tamnim, a jedna trećina svijetlim područjima. Odras snimanog prizora u jezeru može stvoriti dodatan osjećaj dubine. Snimanjem rano ujutro dolazi do suptolnih efekata i meke rasvjete, gdje se mješaju boje i tonovi, a oko će se najprije zadržati a središnjem području boje. Snimanjem kada je zalazak sunca rasvjeta može biti izrazito jaka stvarajući guste sjene sa malo detalja, čak i siluetu. Zbog brze promjene svjetla u ovo doba dana treba snimati odmah nakon što ne namjesti ekspozicija.

Nebo, na slikama krajolika zauzima polovicu, nerjetko i više. Nebo je dio fotografije koji se stalno mijenja, boja, središte interesa i raspoloženje nikada nisu isti. Nebo je nužan dio kompozicije koji naglašava prvi plan, razigrani oblaci ili dramatična oluja mogu itekako razbiti dosadu slike. U ravnim krajevima nebo puno više privlači pozornost nego u brdovitima, veličina površine koju na fotografiji pokriva nebo ovisit će o potrebnoj ravnoteži. Dio neba uvijek se može ukomponirati u krajolik i obrnuto jer su nebo i zemlja prirodno povezani. Kada je sunce iza oblaka, može doći do nepravilnog raspršivanja svjetla što se najčešće rješava odgovarajućim filtrima, a fascinantni dio toga je da se čak i tu može dobiti silueta. Najbolje crno bijele slike neba dobijaju se žutim i zelenim filtrom, jer zatamnjuju plavu boju neba a zelenu čine svjetlijom i naglašavaju kontrast krajolika.

Prilikom fotografiranja vode dolazi do snažnog refleksa koji bitno utječe na ekspoziciju. Boje površine vode pod dnevnim svjetlom varira pa možemo dobiti različite prizore, od mornog i turobnog do živog i uzbudljivog. Može doći i do već spomenutog zrcalnog efekta koji može duplicirati izvor svjetla. Za miran prizor potrebno je snimati iz pravca sunca.

Za postizanje dobre fotografije u ovom području treba biti strpljiv, mijenjati položaj, čekati promjene i pokušavati određeno vrijeme dok se ne postigne željeni prizor. Nerjetko udaljeni refleks s površine vode naglasi dubinu i obogati inače monotonu sliku.

Slika 8: PhotographyTalk (krajoblik)

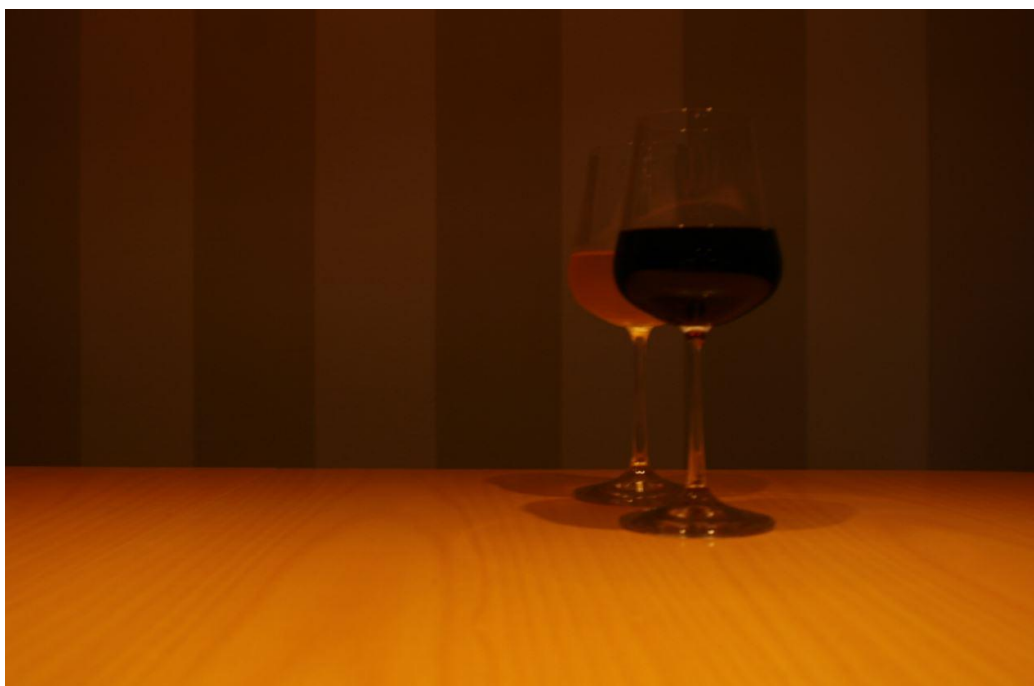
3. AUTORSKE FOTOGRAFIJE

3.1. Zlatna sredina

Šalica kave na terasi, glavni objekt (šalica) u prikladnoj okolini smještena u donjem desnom sjecištu.

3.2.Pravilo trećine

Čaše sa vinom, jednu trećinu pokriva stol a druge dvije zid, glavni objekt (čša) smješten je na desnoj vertikalnoj liniji kroz oba desna sjecišta.

3.3.Portret

Muški portret, po američkom rezu, model u cijelosti okrenut prema objektivu, sniman u interijeru na svijetloj pozadini što odgovara dobi modela.

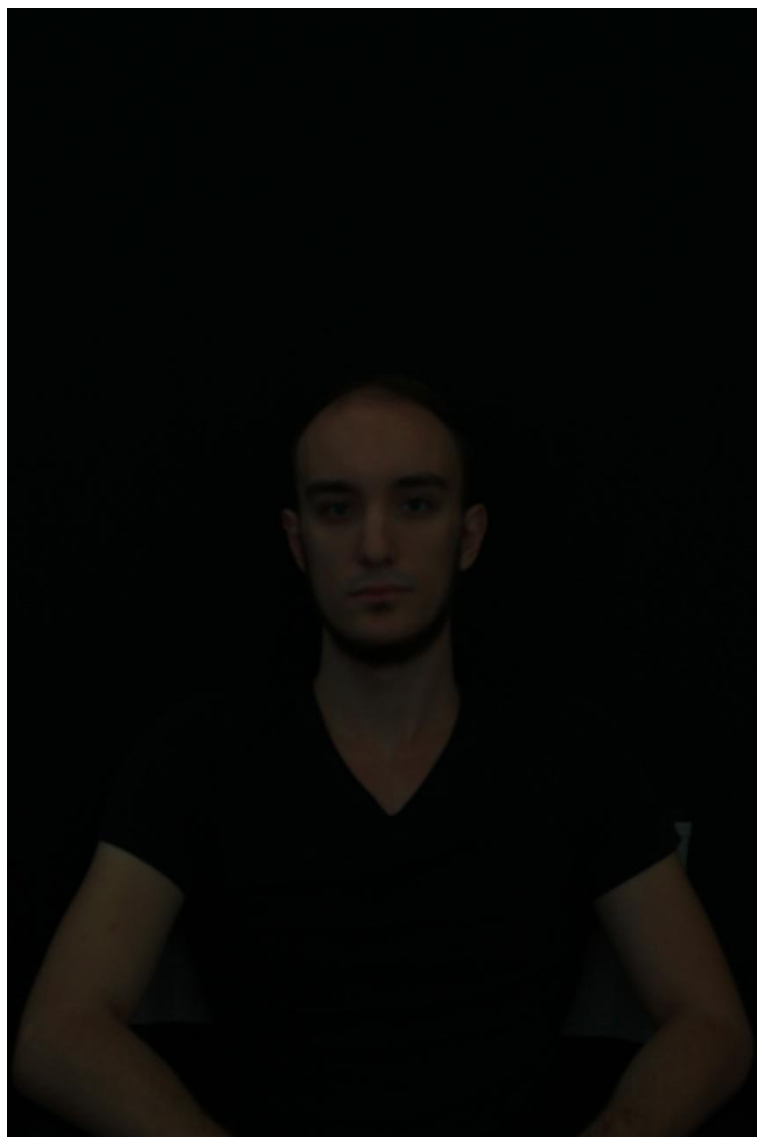

3.4.High-key

Fotografija svijetlih tonova nastala u studiju uz upotrebu bijele odjeće i pozadine te jaku i intenzivnu rasvjetu.

3.5.Low-key

Fotografija tamnih tonova nastala u studiju uz upotrebu tamne odjeće i pozadina te slabu rasvjetu.

3.6.Fotografija krupnog plana

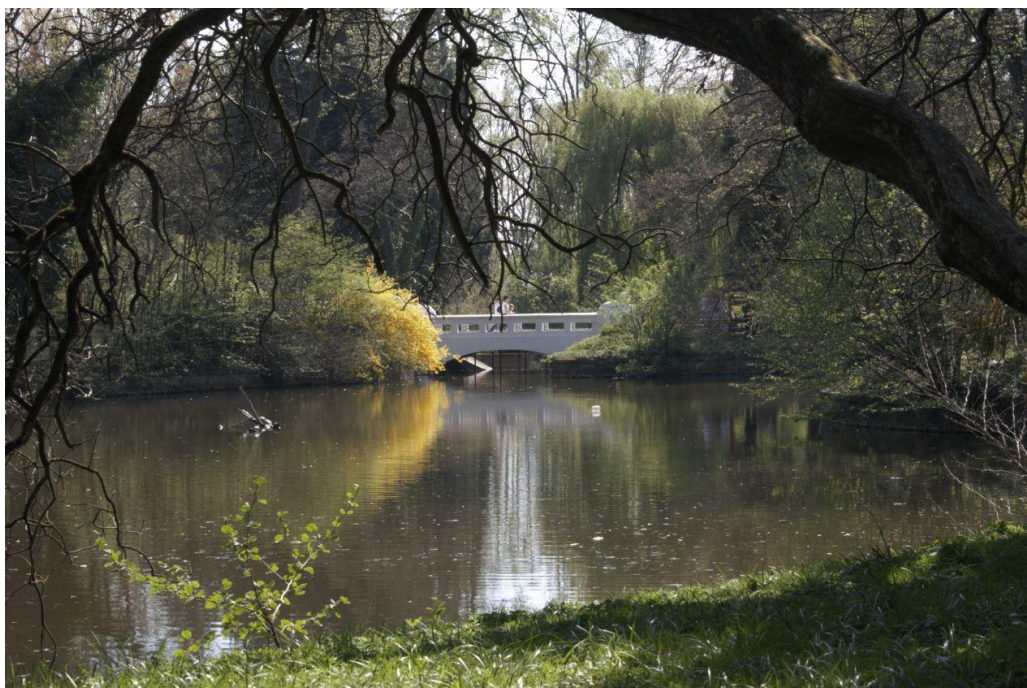
Crveni cvijet, slikan izbliza, na slici nešto veći od prirodne veličine.

3.7.Silueta

Muški portret kao silueta, svijetlo smješteno iza modela, izrazito detaljne konture omogućavaju prepoznavanje osobe već na prvi pogled.

3.8.Krajoblik

Maksimirska rukavac u proljeće, polovicu pokriva nebo, odraz u vodi stvara dodatnu dubinu

4. ZAKLJUČAK

Slika mora govoriti za sebe, bez tekstualnog opisa koji je objašnjava. Važnost svakog objekta na slici izražava se njegovim položajem i odnosom prema okolini. Organizacija objekata mora se provesti svjesno i kontrolirano. Emocija je snaga slike. Portret mora imati psihološki izraz i karakter. Pejzaž mora imati dubinu i atmosferu. Osvjetljenje ima važnu ulogu kod stvaranja slike unutra. Sadržaj slike određuje oblik formata.

5. LITERATURA

1. "Sve o fotografiji i fotografiranju", John Hedgecoe
2. Romić, Nina (2014) „Zlatni rez u fotografiji“
3. "Kreacija fotografijom", Miroslav Mikota (2000.)
4. Radosavljević, Goran (2013) „HDR makrofotografija.“
5. Vidoje Mojsilović „Fotografija od ideje do realizacije“ (1976.)